

ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

ТАВРІЙСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
V. I. VERNADSKY TAURIDA
NATIONAL UNIVERSITY

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ
НА ПЕРЕХРЕСТІ КУЛЬТУР
І ЦИВІЛІЗАЦІЙ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ»**

27–28 листопада 2020 р.

Видавний дім
«Гельветика»
2020

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

- Казарін Володимир Павлович** (Голова) – в. о. ректора Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філологічних наук, професор.
- Іщенко Наталія Анатоліївна** (Співголова) – проректор з науково-педагогічної діяльності та інноваційного розвитку Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філологічних наук, професор;
- Свенцицька Еліна Михайлівна** – професор кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філологічних наук, професор;
- Кузьміна Світлана Леонідівна** – директор Інституту філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філософських наук, доцент.
- Сеітяг'яєва Таміла Решатівна** – доцент кафедри зарубіжної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук;
- Семенець Ольга Сергіївна** (Секретар) – завідувач кафедри зарубіжної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук;
- Попова Олена Анатоліївна** – завідувач кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат педагогічних наук, доцент;
- Бессараб Олександр Володимирович** – завідувач кафедри східної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук;
- Куш Наталія Валеріївна** – доцент кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук, доцент;
- Дрига Ірина Миколаївна** – доцент кафедри східної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук, доцент;
- Гнедкова Олена Геннадіївна** – доцент кафедри зарубіжної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук, доцент.

Філологічні науки на перехресті культур і цивілізацій:
Ф 54 **актуальні питання:** Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 27–28 листопада 2020 р. – Київ: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2020. – 172 с.

ISBN 978-966-992-308-0

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на міжнародну науково-практичну конференцію «Філологічні науки на перехресті культур і цивілізацій: актуальні питання», яка відбулася на базі Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського 27–28 листопада 2020 р.

УДК 80(063)

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА

Білоконенко Л. А.

Невербальні засоби комунікація викладача зі студентами в умовах онлайн-навчання: відмінне від режиму face to face 8

Ленок М. І.

Місце художнього репортажу в українській документальній прозі..... 12

Москвич Ю. В.

Сенсорні асоціації в поезії Ю. Іздрика..... 16

Петрова Т. О.

Стійкість традицій і новаторство в українській термінографії (50-і рр. ХІХ ст. – поч. ХХІ ст.)..... 20

Романченко А. П., Кулібаба М. О.

Геортоніми у складі українського метеорологічного дискурсу 24

Рудюк Д. О.

Синтагматика компонентів складеного дієслівного присудка 28

Сподарець В. І.

Празнання художнього твору 30

Черниш А. Є.

Психоаналітичний інструментарій творчості С. Процюка 34

Шабаль К. С.

Жанрова своєрідність роману
Олександра Михайлюти «Падіння хв'яюрера» 36

НАПРЯМ 2. СЛОВ'ЯНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Шовкопляс Г. Є.

Бабусин дім. До проблеми національної ідентичності в творах авторів української зарубіжної літератури другої та третьої хвилі еміграції 40

НАПРЯМ 3. ПРОБЛЕМИ СХІДНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Шестакова О. В.

Автоматизований семантичний аналіз як сучасний інструмент у роботі з великими об'ємами текстів у філологічних дослідженнях (на прикладі програми для аналізу корейського тексту) 45

НАПРЯМ 4. РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Алексієвець О. М.

Просодична модель англомовного політичного виступу 48

Аніканова Л. О.

Експресивний прикметник *brilliant*
у висловлюваннях Бориса Джонсона 50

Василенко Д. В.

Поповнення сучасного англомовного словникового
складу шляхом запозичення 52

Велика В. В.

Особливості лексичного вираження концепту «FEAR» на основі
корпусу англомовних кінотекстів психологічних трилерів і
розважальних мультфільмів (CPTECFIT) 55

Логвіна А. О.

Концепт як одиниця когнітивного досвіду 58

Mammadova M.

Main points in teaching of oral skills of the English language
in the senior courses 61

Марінашвілі М. Д., Чекерес Є. В.

Авторські ремарки у п'єсі Франсуази Саган «Un piano dans l'herbe»:
семантико-функціональний аспект 63

НАПРЯМ 5. ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Абдуллаєва А. Е.

Специфіка мови рекламних повідомлень та особливості їх перекладу
в рамках міжкультурної комунікації 67

Антуф'єва В. А.

Національна унікальність фразеологізмів в мовній картині світу 70

Журавель А. П.

Засоби вираження модальності в англійській та українській мовах 74

Зубов Д. В.

Специфіка англо-українського перекладу юридичних документів
(на матеріалі Рекомендацій Міжнародної асоціації юристів (МАЮ)
зі складання міжнародних арбітражних застережень) 77

Зубова Т. І. Особливості відтворення ідіостилю Дж. Р. Толкієна в англо-українському перекладі «Володаря перснів»	80
Караваєва Т. Л., Тер-Григорьян М. Г. Метафора ПАСТКА в економічному науково-популярному британському дискурсі та її українські перекладацькі відповідники	83
Кисельов В. Б., Гнедкова О. Г. Сучасні лінгвістичні дослідження у сфері комп'ютерної термінології.....	87
Колієва І. А., Купцова Т. А. Деякі особливості перекладу сучасних трейлерів	91
Криницька К. Ю., Калиновська І. М. Особливості перекладу англійських військових термінів на позначення терористичної діяльності (на матеріалі документів НАТО)	95
Макаренко Є. О. Юридична термінологія в контексті сучасної арабської мови	98
Матвієнко Д. О. Вживання аббревіатур в англомовних економічних текстах та їх переклад.....	101
Сердюк С. О. Прагмалінгвістичні особливості та способи перекладу фразеологічних одиниць, що місять символи, стереотипи та еталони у англомовних рекламних текстах.....	105
Ткаченко Н. М. Особливості перекладу безеквівалентної лексики в юридичних текстах.....	109
Ющук В. Г. Частотність використання перекладацьких трансформацій при перекладі маніпулятивних рекламних текстів галузі машинобудування	112
НАПРЯМ 6. ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ	
Пекний В. В. Наукова фантастика: поняття та особливості жанру.....	116

к вопросу методологических обоснований жанровой идентификации произведений	119
НАПРЯМ 7. ЛІТЕРАТУРА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН	
Najiba Bagirzade National thoughts in the articles of Mohammad Amin Rasulzadeh published in "Shargi-Rus" newspaper	123
Пічугіна Т. Є. «Тортури мовлення» у п'єсі Петера Гандке «Каспар»	126
Ткаченко Ю. О. Інтертекст у романі «Колекціонер» Дж. Фаулза	130
Явиць Н. С. Новітній пігмаліон, або емансипаційний маніфест у повісті Леопольда Фон Захер-Мазоха «Венера у хутрі»	133
НАПРЯМ 8. ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ, ТИПОЛОГІЧНЕ МОВОЗНАВСТВО	
Мікіна О. Г. Семантична історія латинського дієслова <i>conversor</i> в романських мовах	137
НАПРЯМ 9. ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО	
Ковтун О. В. Відображення процесу становлення метамови граматики оцінки в сучасних словниках лінгвістичних термінів (на матеріалі нового словника лінгвістичних термінів А. Загнітка)	141
Ситник І. В. Навчальний текст як основа навчально-педагогічного дискурсу	144
НАПРЯМ 10. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ	
Ганцюк Т. Д., Допко Д. І. Особливості використання англійської мови як засобу міжкультурної взаємодії в Індії (на матеріалі кінофільму «The Best Exotic Marigold Hotel»)	147

НАПРЯМ 11. ЖУРНАЛІСТИКА

Козак С. Б.

Псевдоніми в часописі

«Українські вісті» (Німеччина-США, 1945-2000) 151

НАПРЯМ 12. ЛІНГВОДИДАКТИКА ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Нажієва Мінаханум

The principle of modularity in the cognitive system 154

Дячук Н. М.

Етапи формування іншомовної аудитивної компетентності 156

Єрмоєнко І. В.

Особливості використання гейміфікації в навчанні 159

Сулейманова Р. А.

Інтенсивний метод навчання і його застосування

у вивченні арабської мови 161

Томіліна Ю. М., Кірюшина К. К.

Система вправ для формування іншомовної компетентності

студентів університетського коледжу 165

Томіліна Ю. М.
викладач англійської мови
Фахового коледжу «Універсум»
Київського університету імені Бориса Грінченка

Кірюшина К. К.
викладач англійської мови
Фахового коледжу «Універсум»
Київського університету імені Бориса Грінченка

СИСТЕМА ВПРАВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО КОЛЕДЖУ

Глобалізаційні процеси спрямовують педагогів організовувати навчання англійської мови в умовах університетського коледжу з урахуванням обраної студентами галузі навчання, інтересів та соціальних запитів. Формування вмінь і навичок іноземної мови в полілінгвальної особистості мовця безпосередньо має базуватися на соціокультурних здобутках української нації, зокрема на діяльності в тих галузях, що відображають ментальність, зокрема мистецтво, традиції ведення господарства тощо.

Вектор педагогічних досліджень нині спрямований на шляхи здобуття якісних показників результативності навчання, набуття іншомовної компетентності, що дає можливість майбутньому фахівцеві початкової школи стати спроможним орієнтуватися в інформаційному просторі, бути здатним відбирати необхідні відомості, перетворювати їх у навчальний матеріал.

Підготовка спеціалістів в умовах університетського коледжу має базуватися на мотивації формування полілінгвального фахівця, який здатний до самоорганізації в подальшій професійній діяльності.

Сучасні науково-педагогічні студії охоплюють усі ділянки освітньої підготовки майбутнього фахівця, на часі питання щодо уміння випускника закладу освіти компетентно вирішувати питання у професійній сфері. Зокрема, відомі дослідники С. Сисоєва, Л. Козак, Н. Арістова, Л. Гусак, О. Демченко та інші вектор наукових розвідок спрямовують на якісну професійну підготовку майбутніх педагогів з урахуванням відбору змісту навчання, форм і методів як необхідних вимог викликів часу [10; 8; 2; 3]. Автори суголосні в тому, що соціально-економічні зрушення в Україні та глобалізаційні світові процеси змушують шукати нові підходи щодо підвищення рівня якості навчання іноземної мови.

Так, Н. Арістова присвятила монографію новим підходам у розв'язанні питання ефективної підготовки студентів закладів вищої освіти [2]. Заслужують на увагу запропоновані дослідницею Н. Арістовою результативні форми, методи вивчення іноземної мови [2].

Також важливими для нашого дослідження є погляди Л. Гусак [3]. Дослідниця зосереджує увагу педагогів на системі домінантних мотивів, серед яких, на наше глибоке переконання, заслуговують на впровадження такі: пізнавальні та особистісного престижу, що формують вміння презентувати англійською мовою здобутки українського народу, виховують інтерес до культури, традицій [3, с. 228]. Цілком погоджуємося з підходами Л. Гусак щодо навчання іноземної мови, які призвичаюють студентів до професійної діяльності засобами інформаційного ресурсу [3, с. 230].

Проблемі фахової підготовки майбутнього вчителя в аспекті самоорганізації в професійній діяльності, що пов'язана з навчанням іноземної мови присвятив дисертаційне дослідження О. Демченко [5]. Розроблений О. Демченком діагностичний інструментарій для виявлення рівнів готовності майбутніх учителів іноземної мови до самоорганізації в професійній діяльності, що «складається з цільового методологічного, організаційно-процесуального та результативного блоків» слугуватиме для майбутнього педагога початкової школи координатором траєкторії освітньої діяльності [5, с. 17]. Окремі дослідження торкаються психологічних умов опанування мови як знакової системи в науковому доробку Н. Алфімової [1].

Аналіз науково-педагогічних праць дає підстави для проведення узагальнювальних висновків. Підготовка майбутнього учителя до освітньої діяльності в школі має здійснюватися в університетському коледжі засобами дидактичного матеріалу, що презентує культуру, звичаї, традиції українського народу. Уваги потребують шляхи набуття іншомовної компетентності засобами дидактичного матеріалу у поєднанні з формами проведення практичних занять, методів набуття лексики.

Підготовка студентів університетського коледжу до професійної діяльності в початкових класах має базуватися на засадах міждисциплінарних зв'язків. Загальновідомо, що українськомовний текст, з одного боку, є дидактичним матеріалом для навчальної діяльності, з іншого, – засобом формування культурологічних цінностей, які сприяють розширенню полілінгвістичного середовища. Досягти на занятті міждисциплінарної компетентності, яку тлумачать як «спроможність особистості визначити спорідненість навчального матеріалу для установлення контактів між предметами, що представляють різні галузі наук» за допомогою навчального матеріалу українською мовою, який пред-

ставлений текстовим ресурсом, що відображає не лише сучасні захоплення молоді [2, с. 18].

В організації процесу навчання англійської мови варто насамперед у змісті навчання застосовувати українськомовний текстовий ресурс різної тематики у поєднанні із завданнями, що виконуються парно, групою й індивідуально. На наше переконання, доцільність такого розподілу роботи полягає в інтерактивному спілкуванні. Доречно виокремити вправи на формування передкомунікативних мовленнєвих умінь, що потребують попарної організації роботи студентів, тоді як вправи на формування комунікативних умінь – групова робота.

Подаємо приклади дотекстових та післятекстових завдань.

Дотекстові завдання – виконуються англійською мовою.

1. Прочитайте тексти про відомі в Україні музичні гурти «Океан Ельзи», «KAZKA», «KARMA».

2. Розкажіть про особливості манери виконання музичних творів.

3. Назвіть популярні пісні у виконанні цих колективів.

4. Випишіть дієслова, вкажіть час.

5. Доповніть текст інформацією з інтернетівських джерел.

Текст 1. «Океан Ельзи» – назва українського рок-гурту, створеного 12 жовтня 1994 року у Львові. Лідер та вокаліст колективу – Святослав Вакарчук. Відомо, що шанувальники музичного мистецтва неодноразово визнавали рок-гурт найкращим колективом серед пост-радянських країн та Східної Європи.

Пригадаймо, що в історії групи було декілька періодів: львівський, «золотий» склад та сольні проєкти Святослава Вакарчука.

Львівський період дав кліп на пісню «*Long time ago*» та можливість концертувати Україною, Польщею, Німеччиною та Францією. Тоді як період «золотий» склад – визнання глядачів та кумирів, численні премії, нагороди. Час культурних проєктів Святослава Вакарчука дав можливість музикантам подорожувати у восьмимісячному турі «*Dolce Vita*», що охопив майже 100 міст в Україні, Росії, Білорусі, Європі, Канаді та США.

Фанати та шанувальники творчості рок-гурту знають, що в червні 2014 року на стадіоні НСК «Олімпійський» у Києві відбувся концертний виступ «Океан Ельзи – 20 років разом!». Концерт став наймасовішим в історії України.

Після річної творчої відпустки музиканти «Океан Ельзи» повернулися на сцену 24 серпня 2018 року. Згодом, 21 січня 2019 року, в Національній опері України відбувся благодійний концерт гурту в супроводі оркестру «Віртуози Києва» (За інтернетівськими виданнями).

Текст 2. «KAZKA» – український музичний гурт, виконавець поп-музики з елементами електро-фолку (про себе заявив 1 березня 2017 року дебютним релізом пісні «Свята»). У складі гурту сопілкар Дмитро

Мазуряк (виконавець на тридцяти духових інструментах), мультиінструменталіст Микита Будаш та вокалістка Олександра Заріська.

Це перший українськомовний гурт, що потрапив до всесвітньо-відомого чарту SHAZAM та став рекордеменом серед українських артистів в YouTube. Сингл «Плакала» з дебютного альбому «KARMA» очолив музичні рейтинги в десятці європейських країн. Музиканти гурту «KAZKA» підкорили радіостанції України *(За інтернетівськими виданнями)*.

Текст 3. Гурт «KARMA»

Дебютний альбом поп-гурту під назвою «KARMA» мав десять пісень: три вже відомі – «Свята», «Дива», «Сама», переспів пісні «Мовчати» гурту «Скрябін» та Ірини Білик та шість нових композицій. За версією радіостанції «Країна ФМ», наживо презентований сингл «Свята» був високо оцінений шанувальниками творчості гурту. Так музиканти поп-гурту «KAZKA» здобули рекордну кількість переглядів кліпів на YouTube. Виконавцям присуджувалися звання «Прорив року», статуетка «Хіт Року» (за пісню «Плакала») та високий рейтинг найпопулярніших треків України за версією Apple Music, гурт очолив музичні рейтинги в десятці країн, серед яких Україна, Латвія, Болгарія, Вірменія, Казахстан, Узбекистан, Білорусь, Росія, Колумбія і т.д.

Згодом гурт розпочав Україною однойменний тур «KARMA» та розширив свій склад барабанщиком Євгеном Костицем та тріо хористок – Василина Ткачук, Дарина Салій та Ярина Сізик.

Минулого року виступив у півфіналі Національного відбору на «Євробачення 2019» з першим англомовним синглом «Apart», а цього року у фіналі нацвідбору гурт посів почесне третє місце *(За інтернетівськими виданнями)*.

Післятекстові завдання мають виконуватися англійською мовою.

1. Перекажіть зміст пісні (на вибір одну), що виконують популярні гурти «Океан Ельзи», «KAZKA», «KARMA».

2. Замініть дієслова минулого часу на майбутній. Як змінився зміст тексту пісні?

3. Стисло перекажіть зміст прочитаного матеріалу англійською мовою.

Текстовий ресурс про відомі світові ремесла українців сприятиме соціалізації особистості майбутнього вчителя початкових класів. Знання про давні промисли українців суттєво доповнить інформаційний ресурс.

Текст 4. «Бджільництво – давній промисел українців»

Бджільництво належить до найдавніших занять українців. Донині про цей промисел свідчать збережені назви поселень: Мединичі, Мединівка, Бортне, Бортники, Уборть тощо. Мед та віск для наших пращурів були продуктами харчування, оброком при зборі данини, експортною

сировиною до країн Західної Європи. Нині бджолиний бізнес набуває поширення в Україні.

Цікавою є історія давнього промислу збору меду та його еволюція за декілька століть. Від початку ХХ ст. бджільництво в Україні розвивалося у двох секторах: індивідуальному (приватному) і колективному. На думку фахівців з пасічництва, найчисленніша група бджолярів (близько 90%) – сільські жителі, які у своєму господарстві тримають від декількох одиниць до декількох десятків бджолиних сімей, що забезпечує вироблення основної маси солодкої продукції в Україні.

У державі найбільше виробляється та продається рідкого меду, значно менше – стільникового. Віск як продукт бджолярства – промислова сировина для виробництва лаків, паст, мастил та свічок.

Нині Україна входить до п'ятірки країн світу за обсягами виробництва меду (За інтернетівським виданням).

Список використаних джерел:

1. Алфімова Н. А. Психологічні умови формування та засвоєння мови як знакової системи : автореф. дис. ... канд. психолог. наук : 19.00.01. Харків, 2001. 18 с.

2. Арістова Н. О. Формування мотивації вивчення іноземної мови у студентів вищих навчальних закладів : монографія. Київ : ТОВ «ГЛІФМЕДІЯ», 2015. 240 с. URL: https://www.researchgate.net/profile/natalia_aristova3/publication/322869236_n_o_aristova_formuvanna_motivacii_vivcenna_inozemnoi_movi_u_studentiv_visih_navcalnih_zakladiv/links/5a7351ee0f7e9b20d48fdf61/n-o-aristova-formuvanna-motivacii-vivcenna-inozemnoi-movi-u-studentiv-visih-navcalnih-zakladiv.pdf (дата звернення: 13.06.2019).

3. Гусак Л. Є. Підготовка майбутніх учителів до асоціативного навчання іноземних мов учнів початкової школи : монографія / за ред. П. Гусака. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. 364 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/153585448.pdf> (дата звернення: 13.06.2019).

4. Демченко О. М. Науковий тезаурус базових понять самоорганізації вчителя у професійній діяльності. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. Умань : ПП Жовтий. 2011. № 3. С. 225–234.

5. Демченко О. М. Формування готовності майбутнього вчителя іноземної мови до самоорганізації професійної діяльності : автореф. дис. ... канд. педагог. наук : 13.00.04. Умань, 2014. 23 с. URL: <https://nauka.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/Novuny/26.03.14/6.pdf> (дата звернення: 14.06.2019).

6. Ковтун О. А. Формування комунікативної толерантності майбутніх учителів іноземної мови початкової школи : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Переяслав-Хмельницький, 2016. 21 с.

7. Ковтун О. А. Критерії та рівні сформованості комунікативної толерантності майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2016. Вип. 2. С. 80–85. URL: http://lib.mdpu.org.ua/nvsp/articles/2009/09_03ommtkr.pdf (дата звернення: 16.06.2019).

8. Козак Л. В. Підготовка майбутніх викладачів дошкільної педагогіки та психології до інноваційної професійної діяльності: концептуальні засади. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2015. 1-2 (46-47). С. 38–42. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2014_3_17. (дата звернення: 13.06.2019).

9. Окса М. М. Толерантність як компонент професійної культури вчителя. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогіка»*. URL: <http://ojs.mdpu.org.ua/index.php/nv/article/view/334> (дата звернення: 13.06.2019).

10. Сисоєва С. О. Сфера освіти як об'єкт дослідження. *Освітологія (Польсько-український щорічник)*. 2012. № 1. С. 22–29.

11. Холмакова Ю. М. Ігрові технології в системі сучасних педагогічних засобів. *Вісник Луганського педагогічного університету імені Тараса Шевченка*. 2007. №17 (133). С. 203–208. URL: http://dspace.ltsu.org/bitstream/123456789/3287/2/2007_17.pdf (дата звернення: 16.06.2019).